



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia**

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem  
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;  
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd  
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica  
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius  
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum  
MCCCLXX. II. Coenobii ...

**Trithemius, Johannes**

**Francofvrti, 1601**

LX. Iohannes Trithemivs Abbas Spanhemensis, Conrado venerabili Abbati  
monasterii sanctorum Vdalrici & Afræ in Augusta, Salutem.

**urn:nbn:de:0128-1-17336**

καὶ κεραιὸς κεραιῶν κοτιεὶ καὶ τίκτον τίκτων  
 καὶ πύργος πύργῳ φθονίει, καὶ αἰοῖδ' αἰοῖδ' ὅ  
 Et figulus figulum odit, & fabrum faber,  
 Et pauper pauperi inuidet, & poeta poeta.

Est autem pessimum malum inuidia, neminem plus lædens quam suum autorem, superbia filia, venenum mētis lethiferum, quo diabolus maxime reus primum hominem supplantauit. Sed attende quid scriptura dicat, *Paruulum*, inquit, occidit inuidia, quod sanctus Papa Gregorius explicaturus dicit: *Inuidere non possumus nisi eis quos nobis in aliquo meliores putamus. Paruulus itaque est qui inuidia occiditur, quia nisi ipse inferior existeret, de bono alterius non doleret. Nullum inuidia monstrosius, nec aliquod damnosius damnum, quæ dicenda est merito errore & cecitatis abyssus, humana mentis infernus, contentions stimulus, corruptionis aculeus, & diabolica obstinationis introitus. In suum autorem grauius tendit inuidia, & mentem vnde sumit exordium, ut vipera necat parentem, per quam diabolo fallente mors primum intravit in orbem terrarum.* Hinc Salomon auditorem instituens beneuolum in prouerbij dicit: *Nec comedas cum homine inuido, & ne desideres cibos eius.* Inuidia enim cuncta bona deuorat ardore pestifero, animam turbat, sensum comedit, peccatus vrit, mentem adfligit, cor hominis quasi quadam pestis depascit. Ignis inuidia est inextinguibilis. Nam sicut tinea comedit vestimentum, sic & inuidia eum qui zelatur consumit. Cauere magis amicorum inuidiam Seneca monet, quam inimicorum insidias. Si non inuideris, maior eris. Nam qui inuidet, minor est. Alienum bonum malum suum inuidus facit, quod malum longe est a viro docto, sapiente & bono. Misera sola caret inuidia. Vnde magis pati quam agere in inuidentiâ expedit. Si vis carere inuidia noli venari gloriam lucubrationibus vanam, sed tuum imitare Tibullum in quarto dicentem.

*Nil opus inuidia est, procul ab sit gloria vulgi.  
 Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.*

Modestum te in omnibus exhibeas, & eris sine inuidia gloriosus. Est autem modestia virtus moderatrix animi passionum, gratum & spectabile cunctis hominibus reddens inuentibus, ut sermones proferat libra iustitiae examinatos, sitque grauitas in sensu, & pōdus in verbis modusque. Non decet viros, literarum studio deditos, cōtentionibus inferuire, & rebus utilioribus neglectis pro inutili sermone cōmittere bellum, quo & mentes præceptorum a rectitudinis euelluntur statu, & auditorum corda ne ad sapientiæ pertingant arcana, nube vanitatis obnubilata fiunt. Eius viri doctrinam libenter omnes admirantur, collaudant, laetique suscipiunt, in cuius oratione modestia refulget simul & grauitas, vbi nulla cōtentio a mulationis prauæ, nullus fastus cernitur superbia, sed cum dulcedine, vocis, mentis, & oris exhibetur tranquillitas, & amica sapientiæ coruscet humilitas. Nullus enim sapiens superbus & arrogans esse potest, qui autem elatus & superbus existit, sapiens non est. Maxima nobis humilitatis causa mortalitatis nostræ conditio est, superbiæ vero nullam penitus causam habemus. Quid enim sumus o poeta, nisi homines, breui necessario morituri? vento & umbræ similes, ut Sophocles dicit in *AIACE*:

ὄρω γὰρ ἡμᾶς οὐδ' ἐν ὄντας, ἄλλο πάλιν  
 εἶδ' ἄλ' ὅσοι σπερ ζῶμεν, ἠκούσθη σείσταν  
 Video enim nos nihil esse aliud, præter  
 Simulachra, quotquot viuimus, seu leuem umbram.

Punctum est, inquit Seneca, quod viuimus, & adhuc puncto minus. Sed hoc minimum specie quadam longioris spacij natura diuisit, aliud ex hoc infantia fecit, aliud pueritiā, aliud adolescentiā, aliud inclinationem quandam ab adolescentiā in senecturē: à senectute vero ad pueritiā quandam statuit regressum, per quæ omnia morte cōcluduntur. Quid aliud est homo quam sperma foetidum, saccus stercoreum, & cibus? Post hominem erimus cadaver putridum, ex caduere, vermes, post vermē scætor pessimus & horror maximus. Et sic in hanc speciem vertitur omnis homo. Nam sicut in Ecclesiasta Salomon dixit: *homo sicut egressus est nudus de utero matris suæ, sic nudus reuertetur in terram, & nihil auferet secum de omni labore suo.* Miserabilis proflus infirmitas hominis, quomodo venit, sic reuertetur. Quid ergo proderit ei quod laborauerit in ventum? Cunctis diebus vitæ suæ comedit in tenebris, & in curis multis & erumna & tristitia. O fallacem hominum spem, Cicero clamat, fragilemque fortunam, & inanes nostras conceptiones, quæ mediocri in spacio læpe franguntur & corruunt, & cum ipso cursu ante obruuntur quam portum conspiciere valuerint. Finem ergo tuum, Sibute, semper cogita, teque cognosce mortalem, nec mente superbiam malorum omnium matrem contigeris vnquam. Sunt enim inexorabilia fata, & sicut Martialis inquit,

AS SPANHEMENSIS, COE  
 in eorum Valrii & As  
 tem.

m in me quorundam hominum inuidia  
 pud eum Heidelbergæ, ad sextum diem  
 asterio meo ad tempus me placere ob  
 cum apud Coloniam Agrippinam ad  
 catus per certos principes nauigio deli  
 usque ad sua reuertentibus, ego cum  
 argensium Marchione, de consuetudinibus  
 as Marchiam intraui, Priori meo intem  
 nunc quidem hic sum propositum ho  
 endi ad propria, & iuxta rerum dispo  
 el continuare cōsiliū. Venisse enim  
 conuentum, si Princeps videret  
 bonum cōsiliū apud patres inuenire  
 st, tuæ paternitati vices meas dani cō  
 anno priore, cum propter bellum in  
 um pecunijs miseram, agas, & pro  
 e singula, iuxta consuetudinem eodum  
 culatam. Quod vr velis faciasque m  
 rogo. Si quid me scire tuarum vici  
 ic nuncio principis mei trade, quoniam  
 sua ad nos per Augustam reuertuntur  
 phum abbati Nurenburgensi membra  
 506.

GEORGIO SIBUTO  
 alutem.

inijisse certamen, quod non fecisse  
 scriptis lacessere senes, & pro lana curam  
 ni deest audire seniores, & discere ab eis  
 si melius sapias. Verificatur in te Hæc